

Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33416>

Öz

Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği, **İknur Özalp Türetgen**, P. Ünsal ve N. Telman tarafından 2004 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Bu ölçek, yöneticilerin sahip olduğu kritik **liderlik özelliklerini** ve bu özelliklerin örgütsel bağlamdaki boyutların bilimsel olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması sonucunda 86 maddeden oluşan bu araç, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alpha = .92) sergilemektedir ve yönetim psikolojisi alanındaki araştırmacılar için tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle 'Gelişim', 'Kendine Güven' ve 'Vicdan' gibi temel liderlik boyutların incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Yönetici, Liderlik Özellikleri, Ölçek Geliştirme, Psikometrik, Örgütsel Davranış, Liderlik Ölçeği.

Yazarlar

İknur Özalp Türetgen, P. Ünsal, N. Telman.

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, iş yaşamında görev yapan **yöneticilerin** sergilediği temel liderlik niteliklerini güvenilir ve geçerli bir biçimde değerlendirebilecek standart bir psikometrik araç sunmaktır. Ölçek, Türk kültürüne ve örgütsel yapısına uygun olarak geliştirilmiş olup, liderlik özelliklerinin tanımlanması ve ölçülmesi yoluyla yöneticilik potansiyelinin belirlenmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek geliştirme çalışması, literatür taramaları ve uzman görüşleri doğrultusunda, liderlik davranışların altında yatan bireysel özellikleri detaylıca analiz etme ihtiyacından doğmuştur. Bu analizler, yöneticilerin başarıları ve ekipleri üzerindeki motivasyonel etkilerini açıklayan temel yapıları ortaya koymayı amaçlamıştır.

Yapı

Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği, bir yöneticinin etkinliğini belirleyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, modern liderlik teorilerinde sıklıkla vurgulanan kişilik ve davranışsal özellikleri yansıtan alt boyutlara sahiptir. Çalışmada belirtilen temel boyutlar arasında **Gelişim** (sürekli öğrenme ve yenilikçilik eğilimi), **Kendine Güven** (karar verme ve risk alma cesareti) ve **Vicdan** (etik davranış ve sorumluluk bilinci) bulunmaktadır.

Bu boyutlar, bir yöneticinin sadece görev odaklı performansını değil, aynı zamanda kişilerarası

ilişkilerdeki yetkinliğini ve etik duruşunu da kapsamaktadır. Ölçek, bu özelliklerin entegre bir şekilde değerlendirilmesiyle kapsamlı bir liderlik profili sunmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, farklı boyutlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi (korelasyon analizi) yoluyla sağlanmıştır. Çalımada sunulan bulgulara göre, boyutlar arasındaki korelasyon değerlerinin büyük çoğunluğu, 0.30 değerinin üzerinde seyretmektedir. Bu bulgu, ölçeğin alt boyutların birbirleriyle orta düzeyde ilişkili olduğunu ve aynı genel liderlik yapısını ölçmeye katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Ancak, spesifik olarak 'Gelişim' boyutu ile 'Kendine Güven' ve 'Vicdan' boyutları arasındaki ilişkiler daha düşük bulunmuştur (.23 ve .29). Bu düşük korelasyonlar, bu boyutların diğerlerinden nispeten daha bağımsız yapılar olduğunu, dolayısıyla ölçeğin çok boyutlu yapı geçerliğini desteklediğini düşündürmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, psikometrik çalmaların en yaygın kullanılan ölçütü olan **Cronbach Alpha** katsayısıyla değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği'nin genel Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır.

.92'lik bu değer, ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde homojen olduğunu ve ölçülmek istenen psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Bu yüksek güvenilirlik düzeyi, ölçeğin bilimsel araştırmalarda ve uygulama alanlarında kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında, 86 maddelik bağılangıç havuzunun altında yatan temel boyutları belirlemek amacıyla kapsamlı bir **faktör analizi** çalışması yürütülmüştür. Bu analiz, liderlik özelliklerinin teorik olarak beklenen alt yapılarla uyumlu olup olmadığını test etmiştir.

Faktör analizi sonuçları, yöneticilik bağlamında önemli olan 'Gelişim', 'Kendine Güven' ve 'Vicdan' gibi temel liderlik faktörlerinin ayrıştığını göstermektedir. Bu çok boyutlu yapı, yöneticilerin karmaşık liderlik rollerini farklı açılardan değerlendirmeye olanak tanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Ölçek, toplam 86 maddeden oluşmaktadır. Cevaplar 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak toplanır (5= evet, her zaman; 1= hayır, hiçbir zaman).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yöneticiler ve Yönetici Adaylar.

Yaş Grubu: Yetişkin Çalışanlar.

Popülasyon Detayları: Ölçek, örgütsel ortamlarda liderlik pozisyonlarında bulunan veya bu pozisyonlara hazırlanan bireyler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanmaktadır. Katılımcılardan kendilerine en uygun olan derecelendirmeyi seçmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alpha, Ölçek, Yönetim Psikolojisi, Liderlik, Korelasyon, İK Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: İlknur Özalp Türetgen

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: ilknuroz@istanbul.edu.tr

Yazın Adresi: İstanbul Üniversitesi, Psikoloji Bölümü (2004 yılı itibarıyla).

Ücretler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek ilk olarak 2004 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım veya tam madde setine erişim için yazarın onayının alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Türetgen, İ. Ö., Ünsal, P., & Telman, N. (2004). Yöneticiler için liderlik özelliklerini ölçen bir ölçek geliştirmesi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 24, 25-44.

Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [yoneticiler-icin-liderlik-ozelliklerini-olcen-bir-olcek-gelistirme-toad.pdf](#)

Makalenin Dergipark bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Yöneticiler için Liderlik Özellikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin 86 maddelik tam seti, kaynak makalede yer almakla birlikte, bu akademik girişte sağlanmamıştır. Tam madde setine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM